

МОВНИЙ АСПЕКТ ВЛАДИ: МІШЕЛЬ ФУКО ЯК ТЕКСТ

Стаття пропонує звернути особливу увагу на деякі аспекти у дослідженні владних стосунків, зокрема на мовленнєвий етос влади (аналіз мовленнєвого акту). Для сприяння більш панорамного бачення проблематики, пов'язаної із феноменом влади (на прикладі археологічного методу Мішеля Фуко, який базується на виокремленні домінуючих/ владних дискурсів в історії європейського суспільства), залучається горизонтальна модель реалізації владних стосунків у соціумі (зокрема, піддається аналізу статусно-рольова поведінка і роль гендерних стереотипів у процесі розпорощення влади)

*Будеш сердиться? Смолчи. Обидит? Стерпи, и воздастся.
Драться начнет? Не давайся. Ты слаб и не сможешь? Погибни [1]*

Статус

Організованість та структурованість - важливі ознаки соціуму. Системологічний підхід витлумачує соціум через виділення функціональних одиниць та встановлення їх ієрархізації шляхом введення елементарної систематизуючої поведінки/стратегії. Ієрархія - безумовний гарант порядку, принаймні свідчення потреби у впорядкованості. Таке джерело соціальної імперативності підтримується завдяки приписам, що супроводжують будь-яку

нішу у ієрархії, та особливо сфері: взаємодії різних ніш; "контакт" диференційованих елементів культурно-соціального поля віддавна контролювався особливо жорстко. Ритуальність поведінки старших і молодших, чоловіків і жінок в різних соціумах вирізняється надзвичайно високим рівнем.¹ регламентації порівняно із іншими, тобто комунікація вікових і статевих груп виділяється як сфера підвищеної цінності. комунікативних поведінкових моделі: Статус, що "освячує" ту чи ту модель

поведінки, є також в свою чергу продуктом і формою реалізації принципу ієрархічності. Конвенціональності - неминучий результат конструювання соціуму в універсумі певної культури. Правила і специфіка останньої визначають варіативність форм першого.

Феномен влади має соціальну природу; тому предметним полем цієї роботи є в першу чергу статусно-соціальний аспект владних стосунків. Сфера комунікативного обміну є наскрізь соціально орієнтованою. Основні та спеціалізовані його функції актуалізуються за допомогою різноманітних комунікативних засобів, частина з яких є ситуативно значущими, а решта мають постійну соціальну орієнтованість. Так само влада як відношення завжди набуває соціального смислу. Аналіз владних стосунків є надзвичайно важливим аспектом дослідження феномену влади.

Плюральність дефініцій влади дозволяє уявити різноманіття моделей влади (як вона функціонує; який діапазон її впливу і як визначається спектр її позитивних і негативних функцій; як вона може виникати і розпоршуватися у соціумі тощо). Так, популярна формула влади Р.Даля: суб'єкт А має владу над суб'єктом В у тій мірі, у якій він здатний примусити В робити те, що В зробив би в інший спосіб [2]. Іншими словами, влада зростає і поширюється у міру зведення одним суб'єктом іншого суб'єкта до рівня об'єкта [3]. Ми не ставимо на меті винайти нове визначення феномену влади, оскільки в даному випадку це не має прагматичної цінності і може справити враження неповажного ставлення до такої сакральної зони, як владні стосунки. В тексті даної роботи пропонується послуговуватися робочим визначенням влади як *об'єктивної можливості однієї сторони викликати бажану реакцію з боку другої сторони* з метою наголосити саме на соціальній канві, в якій відбувається владна авторепрезентація (тобто фіксуються владні дискурси).

М.Фуко визначає владу як

засадовість соціальної нормованості; можливо, саме беручи до уваги масштабність і глибину цього явища, він відмовляється від виведення "формули" влади та будь-якої її персоніфікації. Владу не можна локалізувати чи привласнити. Влада не зводима до суб'єкта, а її впливовість - до сукупності індивідуальних воель; навпаки, суб'єкта можна спостерігати лише на лініях сили як тимчасові "згущення" влади [4]. Владу слід шукати в таких соціальних конекстах, де в першу чергу з'явилася практична зацікавленість у політичному застосуванні людського тіла і де воно вперше з'являється як індивідуалізований об'єкт нагляду, контролю, навчання та покарання поміж решти людських тіл. Влада співвідноситься із соціальними *практиками*, що зав'язуються на людській тілесності (покаране тіло, піддане тортурам тіло, ізольоване тіло тощо); таким чином, влада "дає людині соціалізоване тіло"; вона є первинною, такою, що задає всі умови. Влада іманентна самій собі, скрізь створюючи ситуацію своєї тотальної присутності ("вже там", всюдисутності) завдяки своїй синхронності щодо всіх макроструктур суспільства, і знаходиться всередині життєвої мікроскопії індивіда. Так, влада у Фуко володіє "нульовою екстеріорністю"[5], а це означає, що поза її межами не існує нічого, що могло б визначати її, чи задавати ситуації.

М.Фуко розглядає широкий клас дискурсів як дискурси здійснення влади; сюди входять огляд у лікаря (форма стосунків лікар/пацієнт), форма звітування і сповіді, шкільна дисципліна (форма стосунків вчитель/учень); порядки, встановлені у в'язниці (нагляді/в'язні) тощо. Соціальність сама по собі зводиться до приналежності до дисциплінарних (нормуючих) інститутів, що допомагають індивідам придбати навички субординації. Основним є те, що влада вивчає підвладних їй людей не як речі в собі, а як явища у певних дисциплінарних інститутах. Нав'язування

людині певних нормуючих приписів є одним з засобів, якими влада "структурує" свою "ап'юріорну форму споглядання" [6] через конструювання нових дискурсів та контроль над змістовною стороною деяких дискурсів.

Мовна прагматика: дискурс влади

Проблема влади і владних дискурсів має зараз доволі високий рейтинг у сучасних міждисциплінарних дослідженнях соціуму і людини. Діапазон проблематики надзвичайно широкий, оскільки домінантні дискурсивні практики в свою чергу здійснюють вплив на соціум (преса, кіно, мода, шкільні диктанти тощо). Механізми влади - лише незначна частина соціального реквізиту; обсяг соціального репертуару передбачає і визначається витонченістю і проникністю владних стосунків у кожному конкретному суспільстві. Хотілося б зробити акцент на мовних конструктах, що супроводжують і обслуговують різні соціальні контексти і комунікативні ситуації, а також на приписах, що задають порядок протікання комунікативного процесу за правилами даного соціуму.

Мова влади звернула на себе увагу у ХХ ст.; головною її особливістю є здатність до маніпулювання свідомістю "об'єкта" владних стосунків. Імперативна модальність використання мови створює ситуацію у спілкуванні, за якої досягається домінування мовця у мовній області; цікаво, що подібна ситуація створюється і у мовчанні домінантної фігури. В свою чергу, мова влади - мова сугестії переконаного мовця (лідера); це специфічна стратегія організації суспільства через знакові системи (в тому числі вербальні) у всій її варіативності (гіпноз, молитва, слогани, замовляння). Мова сугестії створює у структурі комунікації нові мовні області за природними механізмами (як це проілюстровано у М. Фуко на прикладі інституту сповіді і творення дискурсивної

практики сповіді як дисциплінарної форми; саме владні стосунки насаджують установку на бажання сповідуватись) [7]. Результатом роботи подібних механізмів можуть бути і більш неординарні зміни у соціумі, адже господар мови - смисловий пантократор, фігура, що визначає значення слів і є носієм владного акценту. Магічні ознаки має мова вождя, фюрера (адже це мова "тих, хто знає"); вождь виступає герменевтом - він той, хто тлумачить мову; його компетенція подвійна: читати між рядків і розшифровувати таємні знаки (позиції П.Серіо та Г.Почепцова). Комунікативний акт стає заплутаним, заповнюється сленгом, неологізмами (створюється "новояз"), парадоксальними формулюваннями; властивою рисою висловлювання є його анонімність, безособовість, коли не зрозуміло/не розрізняється, хто говорить (авторство не є важливим) [8], і при цьому під таким висловлюванням підписується кожний член суспільства ("*Є думка...*"). Право говорити завжди належить владній позиції, і більшість завжди підтримує позиції, що *висловлюються*. В цьому контексті боротьба за мову є боротьба за владу.

У мові дотримуються інтересів влади. Специфічне положення певних істин у мові як усвідомлених моделює оціночні судження: презумпція як одиниця смислопокладання стає ніби вторинною, оскільки є "універсальна презумпція", що її визначає. Домінантне становить дозволяє створювати мовні ситуації, коли висловлення не співвідноситься із денотатом взагалі або може мати нескінченну кількість денотатів. Можна говорити про мову правди і мову брехні, реальність зникає за мовою, оскільки втрачається реальний зв'язок з **речами**, референтна нестабільність призводить зрештою до референтної непрозорості [S (зникання агенса, суб'єкта мовлення створюються ситуація "ідеального адресата дискурсу", альтернативний світ | Реальність конструюється мовою фактично відбувається процес, який

неможливий у своїй теоретичній модальності - споживач інформації вибудовує свою картину світу в такий спосіб, що навіть на рівні тілесності включається в реальність, яку транслює йому повідомлення (досвід у "Терорологіках" М.Рикліна).

На рівні лінгвістики в ситуаціях комунікації можна виокремити певні прагматичні оператори і специфічні контекстуальні зони, що мають безпосереднє відношення до владних стосунків і сугестивної модальності використання мови. Тематика владної домінації супроводжується виходами на поле таких проблем, як межі знаковості мови, ціннісна ієрархія актуального соціального контексту, інвектива (в аспекті прагматики пейоративних смислів), а також багатьох інших пунктів, задіяних у сфері соціальних практик і культурних конвенціональностей. Так, прагматична зав'язка будь-якого вербального комунікативного обміну - звертання. Мовленнєвий етикет соціуму складається як система сталих висловлювань - мовленнєвих формул спілкування, що їх соціум визначає за приписи на даний історичний період відповідно до соціальної орієнтованості комунікації - комунікативної сфери, ситуації, статусно-рольових відносин тощо [10]. Вибір варіантів комунікативної стратегії визначається такими маркерами ситуації, як (не)знайомство потенційних комунікантів, ситуація згоди/відмови, прохання, співчуття тощо. Специфічні форми звертань, прийнятих і тиражованих як моделі у даному соціумі, ранжуються згідно із особливостями соціальної ієрархії і, в свою чергу, утворюють систему гонорифічних (кличних) формул, що мають чітко співвідноситись із актуальною комунікативною ситуацією. Відслідковується пряма залежність між ступенем структурованості соціуму і формалізованості спілкування, з одного боку, і схильністю до розгалуженості у практиці звертань, спрямованої на укріплення доміантної позиції в ієрархії [11].

Неспівпадіння реального і мовного статусів у комунікативній ситуації викликають негативні відчуття несумісності. Прикладом цього феномену може бути інвективний (обценний) словообмін. Його соціально-психологічні особливості в даному контексті потребують коментарів. Мета інвектанта - заниження статусу опонента і переструктурування актуальної владної ситуації (владне положення переходить до інвектанта) [12]. Особливості інвективи як засобу вербалізації емоцій самі по собі корелюють із функціонуванням інвективного вокабуляру в соціумі (за параметром "дозволено/недозволено"); можливість звертання до інвективи, а також самий вибір того чи іншого інвективного засобу перебувають у безсумнівному зв'язку із соціальним положенням (статусом) мовця [13]; в деяких семіотичних підгрупах престиж і доміантна (владна) позиція пов'язані із повною відмовою від брутальності у мові, або не співвідносяться із проявленням емоцій [14]. Найбільш повно мовленнєвий етикет актуалізується в дискурсі, тісно пов'язаним і його регістром, і способом передачі соціально-оціночної інформації [15].

Соціальний стандарт і влада

Соціальна канва з'являється у багатьох ситуаціях, де вона раніше нівелювалася. Можна прийняти за робочу гіпотезу, що маскуліність є атрибутом владного становища в будь-якій культурі. Маскулінна поведінка має довгий соціальний шлейф. У найзагальнішому вигляді це - дериват форм соціальних відносин і навпаки. "Диференціація маскуліності" лежить в основах процесів розвитку держав найранішого періоду [16]. Маскуліність і фемініність є організованими у певний спосіб стосовно одне одного. Наповнення комплексу маскуліних ознак є динамічним. Протягом кількох століть маскуліний аспект елітарної поведінки еволюціонував від форми примітивного права сили до

сучасної сили права через концепцію "чоловіка честі"; як виявили дослідження, кожна епоха вкладає специфічні смисли в цей концепт, і благородна людина XIV ст. суттєво відрізнялася від її аналога XII і XVIII ст.; принаймні якщо XIX ст. вважає джентельменом шляхетно-спокійну людину, то XVII ст. називало джентельменом чоловіка, що "міг гідно розв'язати чи підтримати сварку" [17].

У колі питань географії влади і статусу маскулінність відіграє помітну роль. Територія і маскулінність (у значенні панування і контролювання) у сучасному світі дуже пов'язані; принаймні існують соціальні контексти - звичайно, не з числа зразкових, - де між нездатністю, неготовністю захистити власну обмежену територію і право перебування на ній та ставленням як до незрілого чоловіка з імпліцитним приниженням існує прозорий зв'язок. Те, що формує соціальні відносини між тваринами, в атавістичному вигляді мотивує поведінку людей в ситуаціях, коли соціальність редукована та існує на рівні виживання індивіда. З іншого боку, варто було б здивуватися до консолідації та субординації *гомосексуальної* маскулінності, що взагалі не фігурувала як соціальний тип до XIX ст. Можливо, що певною мірою це відгалуження від соціального контексту стало можливим саме внаслідок розпорошення влади і диференціації її носіїв.

Тендерні стереотипи і влада

Багато процесів психічного життя людини визначаються її статтю; механізми спрацювання "тендерних алгоритмів" у часі діють не завжди рівномірно чи одночасово. До їх числа входять такі компоненти, як емоції, установки, мотивації, інтелект тощо. Схильність демонструвати певну поведінку у чоловічих і жіночих груп варіює залежно від віку. Тендерні відмінності впливають на становлення, протікання і демонстрацію різних афектів.

Надзвичайно важливим для даної роботи є спроба визначити, в який спосіб протікає формування стереотипів маскулінності і фемінінності, прийнятих у даному суспільстві, тобто принципів, що закладають сам статус у соціумі (статус "чоловіка", статус "дружини", безстатусність) і супроводжуючих дискурсів, а також їх соціалізуючу роль в індивідуальному житті членів конкретного соціуму. Предметом зацікавлення буде процес конформного пристосування до тендерних моделей поведінки і, зокрема, складне і часто важке становлення статевої ідентичності при переході дитини до виконання очікуваних норм у дорослому віці. Отже, нас буде цікавити процес набуття маскулінної/фемінінної ідентичності в ході соціалізації з точки зору впливу на нього "домінантних дискурсів". Цікавим предметом є *негативна* маскулінна ідентичність [18], на якій фокусуються науки, що вивчають антисоціальні девіації, та їх витoki як точку, де виникає "спротив владі" (за термінологією М.Фуко).

Традиційно вимоги стабільної ідентичності "задають" чоловіка як сильного, раціонального та іноді агресивного суб'єкта, тим часом як жіночий стандарт передбачає пасивність та орієнтованість на інтуїтивно-емоційну експресію; такий розподіл корелює із прийнятими в більшості культур чіткими категоріями і наділяє їх фіксованими смислами [19]. Важливо відзначити те, що деякі домінуючі категорії маскуліного стандарту як параметри чоловічої групи імпліцитно конструюють додаткові соціальні ідеї щодо сприйняття чоловіків (і так само жінок) у даному соціумі.

Раніше ми підходили до зв'язків концептів маскулінності і владного статусу, який докладається до носія образу маскулінності. Р.Коннелл у своїй роботі "Стать і влада" [20] вводить термін *hegemonic masculinity* (тобто маскулінність, що є властивістю володар⁷ домінуючого статусу) для прояснень: структури і динаміки владних відносин

властивих чоловічим групам. Дж. Гуді, автор аналітичної статті з цього приводу, оперує поняттям *маскулінності домінантної особи* для контекстуалізації процесу набуття хлопчиками соціальних ознак і виконання приписів, що сприймаються в (суб)соціумі як данина домінантному дискурсу маскулінності (в тому числі стандартний "фасад безстрашності" і блокування почуттів за стандартом поведінки особи чоловічої статі). Фактично *hegemonic masculinity* жорстко утримувала більшість чоловіків "на своєму місці" під загрозою наслідків, що могли виникнути, якби їх було ідентифіковано, скажімо, як особи із фемінінними рисами. В даному випадку маскулінність нав'язувалась як поведінковий патерн. Вийти за межі прийнятої маскулінності означає поставити під загрозу свою самість, тобто презентувати себе як атипову особу чоловічої статі, і, відповідно, зазнати статусних змін і зміщень у ієрархії. Таким чином, алгоритм становлення такої поведінки, або *тиражована маскулінна біографія* (*hegemonic masculine biography*) [21], спрямовано саме на створення зразків та їх поетапне засвоєння; тобто можна говорити про розуміння маскулінності як редукцію до відсутності будь-якої фемінінності в поведінці. Йдеться про реальну *множинність маскулінностей* у соціумі і фактор особистості на шляху до того, щоб бути сприйнятим як чоловік [22].

"Коллективну" *hegemonic masculine biography* можна використати як метанаратив для пояснення специфічних структур статево забарвлених владних відносин (*gendered structures of power* [23]), які мають багато спільного із патріархальністю і можуть бути розкладені на більш прості складові (раса, вік, клас, сексуальність тощо) задля демонстрації того, що саме у колективному досвіді виступає тим, що у соціумі означає бути особою чоловічої статі у визначеній ситуації. Однак, зазначає Дж. Гуді, домінантна маскулінна біографія дозволяє зв'язати між собою дискурси

маскулінної влади та безпомічності у співвідношенні із індивідуальними переживаннями особистості впродовж життя. У моделюванні ситуацій взаємодії за принципом агресор/жертва чоловікам було від початку відмовлено у ролі і переживаннях жертви: певний поведінковий стандарт нормативної маскулінності набрав сили при переході від дитинства до зрілості, тим часом як вразливість, стан тривожності і переживання страху у хлопців подавлялися аж до створення ситуації невироблення специфічної мови для передавання подібних емоцій у чоловіків [24]. Очевидна залежність від вихідних соціальних обставин проявляється у наступному: чим маргінальнішою є ситуація, в якій виростає хлопчик, тим більше він буде відповідати стандартам маскулінної поведінки, зокрема, безекспресивності, вдаватися до вимушеної маскулінної альтернативи та псевдомаскулінної перебільшено маскулінної поведінки, що практикуються як захист чи наслідування стратегії аби боротися проти почуття своєї маргінальності і відкритого чи прихованого расистського ставлення до них з боку оточуючих. Зовнішні беземоційність, незворушність, потяг до самотності, відсутність почуття страху є способом захисту від зовнішнього світу, боротьби із дискомфортом від почуття низького самоконтролю, браку внутрішньої сили, відсутності стабільності, мук враженої гідності, невпевненості у собі і слабкої соціальної компетентності, що походять від існування "на околицях" суспільства [25]. Дж. Гуді у своїй роботі посилається також на дослідження Дж. Сеттела (Sattel J. W. " *The Inexpressive Male: Tragedy or Sexual Politics!*" in M.S.Kjmmel and M.A. Messner/Eds. *Men's Lives*. -NewYork:MacMfflan, 1992.-p.350-358.), зокрема, наводячи думку про те, що емоційна заблокованість, передбачувана стандартом чоловічої поведінки, сама по собі не має культурної цінності, але є суттєвою для концепції присвоєння чоловічої влади (*male power*) [26].

Цікаво, що в деяких дослідженнях поведінкових патернів, які стосуються приниження за етнічною чи расовою ознакою (аж до заперечення можливості мати статус), висувається аргумент, що расизм є однією з форм маскулінності; так, можна поставити питання про те, як презумпція *бути чоловіком* може докластися до спрацювання механізмів саме расистської жорстокості [27]. В інших предметних дослідженнях, використаних Джоанною Гуді, зазначається, що серед хлопчиків расистські нахили помітно превалюють порівняно із середовищем дівчаток [28]; тобто етнічній меншині небезпечно заявляти про своє *відгалуження {brand}* маскулінності [29].

Висновки

Феномен влади - надзвичайно цікавий у своїй багатомірності практик. Різні дослідження розкривають нові неочікувані соціальні якості влади, часом не пояснювані у термінах традиційних політологічних та економічних дисциплін. Брутальна сила чи загроза її застосування, престиж, авторитет, переконливість, добробут, зовнішня атрактивність, харизма, героїчна загибель, успіхи у спорті та мистецтвах, сумирність та альтруїзм - все дає владу над індивідами.

Концепція Мішеля Фуко - лише одне з можливих бачень ситуації владних стосунків у певному аспекті. Його бачення влади як явища, що є іманентним і внутрішнім щодо самого себе, має спільні точки із структуралістською концепцією. Французький дослідник вважає, що владу як таку слід спостерігати у тій точці, де вона себе проявляє. Підведення людини під вузько плетену сітку дисциплінарних примусів розглядається в рамках його концепції як постійний і безперервний процес, що підкорює тіло та виховує навички субординації. Це теорія *технології* влади. Мікромеханізми влади говорять про глибинні виміри соціальності людини, доступні і відкриті впливам домінантних дискурсів. Влада, на думку Фуко, цікава тим, що вона "вже в нас самих", і тому будь-який проект зруйнування чи відміни влади є сумнівним і приречений на поразку. Комплексні дослідження феномену влади у М.Фуко мають на меті сприяти уважному ставленню до влади як еманациї соціального у людському житті і розумінню початків формування соціальних інститутів й суспільства як такого, а також дають можливість пригадати, що означає "володарювати", а що - "підкорятися".

1. Цит.за: Стихи о фигурах красноречия (Апокрисис)//Проблемы литературной теории в Византии и латинском средневековье.-М.:Наука,1986.-С251.
2. *Dahl R.* Modern Political Analysis. - NY1963. - p.50/Cited after: *Подорога В.А.* Власть и познание (археологический поиск Мишеля Фуко)//Власть:Очерки современной политической философии Запада.-М.:Наука,1989. - С.206-256.
3. *Подорога В.А.* Власть и познание...//Власть: Очерки...-М.:Наука,1989.- С.206-256.
4. Там само.-С.221-225.
5. Там само.-С.225.
6. Жизнь и власть в работах Мишеля Фуко. Реферативный сборник.-М.:ИНИОН РАН,1997.-С12.
7. Там само. - С.66.
8. Раса, властива тоталітарному суспільству: реальність приховується чи трансформується; характерним є агіографічні приклади стаханівців, Гагаріна і т. п. "потьомкінських селищ".
9. *Серю П.* О языке власти...//Философия языка: в границах и вне границ.-С.83-101.
10. *Конецкая В.П.* Социология коммуникации...-М.,1997.-С.66.
11. Там само.-С75.

12. Жельвис В.И. Инвектива: опыт тематической и функциональной классификации //Этнознаковые функции культуры.-Л.:Наука,1985. - С.296-322.
13. Жельвис В.И. Поле брани... - С.42-50.
14. Там само.-С.50-51.
15. Конецкая В.П. Социология коммуникации...-С75.
16. Liddle A.M. State, Maskulinites, and Law. Some Comments on Gender and English State-Formation//British Journal of Criminology Special Issue. - 1996.-V.36.-N3.-P.361-380.
17. Ibid.-P.373.
18. Ibid.-P.401.
19. Goody J. Boys Don't Cry/ Maskulinites, Fear of Crime and Fearlessness// British Journal of Criminology.-1997.-V.37.-N.3.-P.401-418.
20. Connel R. Gender and Power.-London: Polity Press,1987.Цит. за: Goody J. Boys Don't Cry. Masculinities,Fear of Crime and Fearlessness// British Journal of Criminology.-1997.-V.37.-N.3.-P.401-418.
21. Ibid.-P.403; Автор також оговорює існування скоріше серії таких біографій, ніж одної чи колективних біографій.
22. Ibid.-P.403.
23. Ibid.-P.403.
24. Ibid.-P.414.
25. Ibid.-P.405.
26. Цит. за: Goody J. Boys Don't Cry. Maskulinites, Fear of Crime and Fearlessness// British Journal of Criminology.-1997.-V.37.-N.3.P.401-418.
27. Ibid.-P.414.
28. Ibid.-P.401-418.
29. Ibid.-P.415.

RESUME

The article invites to pay attention to some specific aspects of power relations' analysis, and to the speech ethos of power in precise (speech act analysis). For broader vision of problematic related to the phenomenon of power (illustrated with Michel Foucault's archeological methodology based on eliciting dominant/power discourses in history of European society) horizontal model of realization of power relations in society is involved (e.g. status behavior and role of gender stereotypes in power differentiation process are analyzed).